

V I N C U L U M

V Praze 30. prosince 1994.

Drazí spolubratři, milé sestry,

zítra končí letošní kalendářní rok, a tak Vám chci ještě v něm poslat upřímný pozdrav, i když si uvědomuji, že Vám dojde až dávno po začátku roku 1995.

Protože nemám rád jednotvárnost, nezačínám tentokrát se zprávami o úmrtí: u bran nebe je asi nyní příliš velký nával z Bosny a Čechenska a naši lidé si už pomalu odvykají stát ve frontě. Proto tentokrát žádné ztráty. Tím lépe, je nás stále málo a dá se ještě tolik udělat.

Jak to vypadá v našem národě - myslím, že to platí v jádru i o té části národa, která žije zahraničím - si všichni uvědomujeme. V roce 1950 se hlásilo k náboženskému vyznání 93,9% obyvatelstva (tenkrát ještě se Slováci), ke katolické církvi pak 76,4%. V roce 1990 ta procenta spadla na 43,9 a 39,22. Na Moravě je to samozřejmě o trochu lepší, nejhorší je to na severozápadě Čech, a i když se to podle posledních statistik trochu zlepšuje, stále ještě platí, že v seznamu evropských států jsme co se týká víry na jednom z posledních míst (za námi byla jen DDR, ale ta nyní splýnula se Západním Německem). Bratři evangelíci jsou na tom ještě hůř, nejsilnější z nich, Českobratrská církev evangelická, dosáhla 2%, další pak 1,7 (Čs. církev husitská), 0,7%, 0,3% a 0,2%. Přitom ovšem podle statistik patříme mezi národy, které mají kulturu ještě dost prochnutou křesťanstvím, naše města a vesničky jsou nemyslitelné bez kostelů a o vánocích slyšíte na všech rozích "Narodil se Kristus Pán". Ovšem odhady podložené sčítáním ukazují, že praktikujících katolíků jsou tak více méně 4% populace (na Moravě snad 8%, v Čechách 2-3%). V našich obcích v zahraničí to bude asi obdobné.

Máme tedy zoufat? V žádném případě. Těch pár procent křesťanů, kteří přežili tu zimu pronásledování, tvoří přece jen jakýsi kvas. V Praze bylo v roce 1994 na velikonoční vigilií pokřtěno přes 200 katechumenů. Nevím, kolik jich bylo nyní na vánoce, ale sám jsem v těchto dnech křtil u Panny Marie Sněžné v Praze 12 dospívajících mladistvých. Letos o vánocích byl až překvapivý zájem v rozhlase a televizi o náboženská témata, otec kardinál mluvil na dvou programech, jeden z nich byl dokonce rozhovor, na který si ho pozval pan prezident Havel, vysílaný na Hoř Poří ve 13 hod. Do programů všech kanálů bylo zařazeno dost náboženských filmů, i poslední televizní noviny byly zakončeny krátkým vánočním rozhovorem s biskupem. A na půlnoční byla pražská katedrála (která nyní byla konečně opět soudně přiřknuta církvi) nabitá jako snad nikdy.

Máme asi 65 katolických škol všech druhů. Cizinci mohou ovšem asi těžko pochopit, že ne všichni profesori, kteří v nich učí, jsou pokřtění - za totality žádný katolík na pedagogickou fakultu nešel. V jednom pražském internátu pro studentky, vedeném dominikánkami, bylo 80% chovanců nepokřtěných. Z nich pak během školního roku 10% požádalo o křest.

Co se týče kléru, jeho počet bude ještě klesat. Ročníky nynějších sedmdesátníků byly příliš početné vzhledem k počtu těch, kdo jsou svěceni v těchto letech. Přitom je u nás asi větší počet povolání řeholních (sečteme-li je dohromady) než diecézních. Život diecézního kněze je totiž stále ještě příliš obtížný, řeholník má svou komunitu a řeholní domov, kdežto farář je někdy příliš izolován. Ale ani zde to není beznadějně. Zatím nám velmi vydatně pomáhají mladí polští kněží (občas i do semináře vstoupí nějaký polský bohoslovec), a máme s nimi ty nejlepší zkušenosti (u nás je mohou lákat jen duše, ne nějaké DM). Snad si časem i Slováci uvědomí, že Kristus Pán umřel i pro Čechy a že jejich spása stojí za to riskovat i vlastní národnost (první vlaštovky už jsou v semináři).

Ale proč to všechno píšu? Abychom si uvědomili, že všude je zem Páně, a že se všude potýkáme s obdobnými potížemi. Co vše by se dalo ještě dělat v české Americe! Jaká misijní oblast se otevírá v české Austrálii, kde nyní vedle otce Erđiny OFMCap pracuje i náš nový brněnský misionář P. Jindřich Kotvrda. Nakonec i do evropských zemí přichází stále více našich lidí za prací a studiem a často se nacházejí v situaci, v níž je možné se jim daleko snáze přiblížit než ve vlasti. Naši františkáni (P. Aleš a spol. + sestry františkánky) pracují nyní jako misionáři v Kazachstanu, naši saleziáni otevřeli misii v Bulharsku, jeden jezuita se chystá k Čechům (ano prosím, k Čechům) do Čechogradu na Ukrajinu. To vše je projevem životnosti naší církve. A tak i když nám ubývá sil, neztrácejme naději. Pán je s námi. Teď o vánocích jsme si to mohli znovu živěji uvědomit.

Přeji Vám tedy, aby Vás i v novém roce provázelo stále toto vědomí Boží blízkosti. Překročme práh naděje, jak nás vyzývá Svätý otec, nemějme strach!

S tímto přáním dnes končím a těším se, že se s mnohými z Vás v roce 1995 zase uvidím. Pán Vám žehnej!

Váš

+ Jaroslav Škarvada